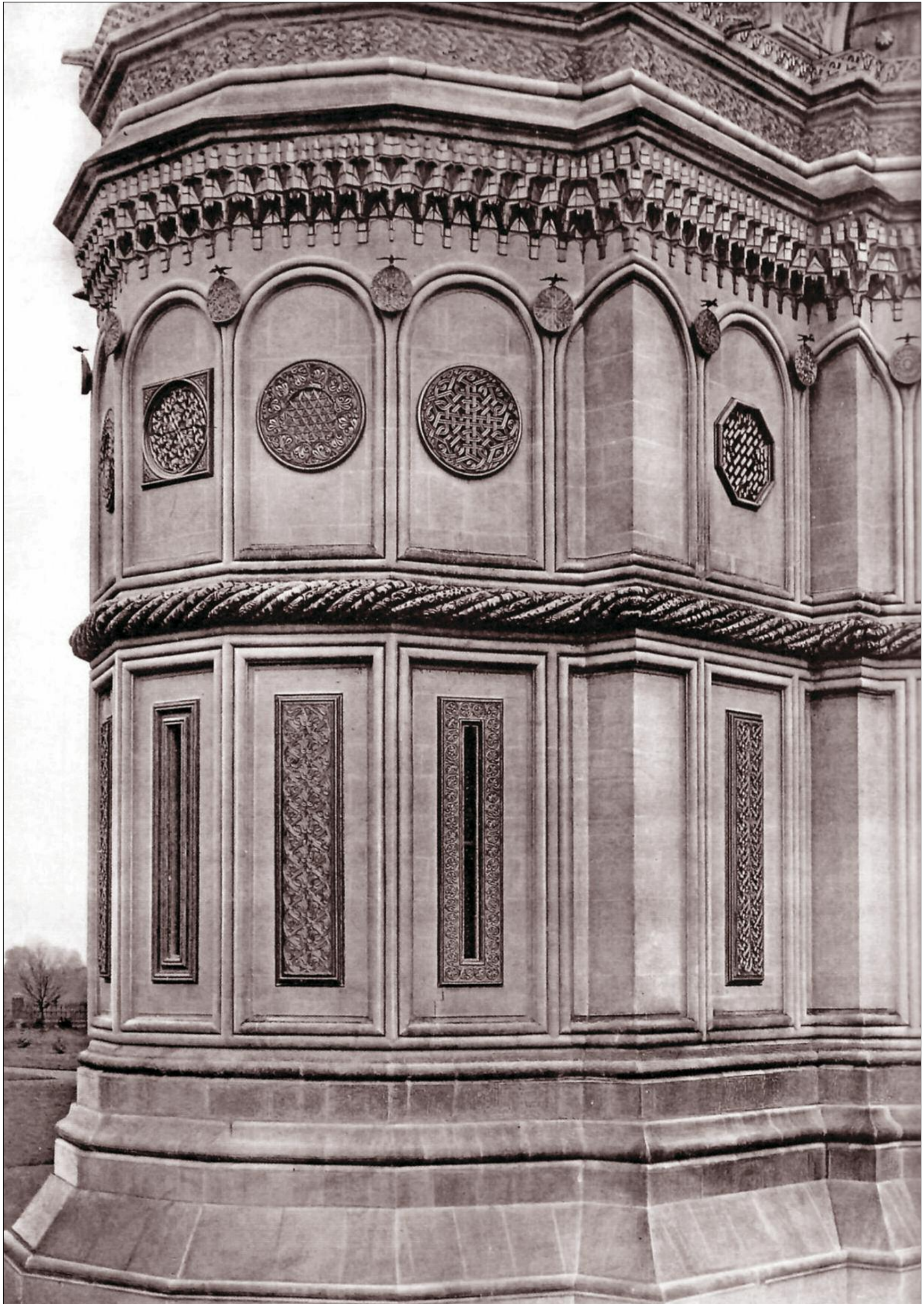

ARGEȘ

Editori:
Consiliul Local Pitești
Primăria Municipiului
Pitești
Centrul Cultural
Pitești

Revistă de cultură fondată în 1966 • Serie nouă
 ■ Anul XVII (LII) ■ Nr. 4 (430) ■ Aprilie 2018 ■ 4 lei ■

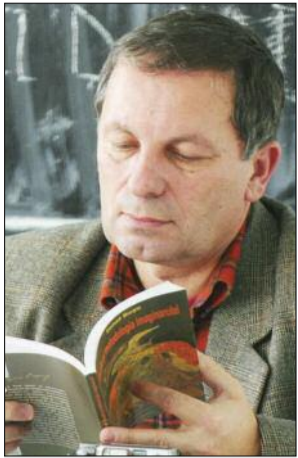
Apare sub egida
Uniunii Scriitorilor
din România

Mănăstirea Curtea de Argeș. Detaliu din absida altarului.

Mihai Barbu

„Convingerea noastră este simplă: atunci când un copil întâlnește o carte, el devine cititor. Rolul nostru este să punem la cale condițiile pentru a se produce această întâlnire”. Cuvintele acestea îi aparțin d-lui Vincent Monade, președintele CNL. CNL-ul nu face treaba asta de azi de ieri ci de mai bine de 70 de ani. Centrul ajută actorii întregului lanț al cărții: autori, traducători, editori, librari, bibliotecari și organizatori de evenimente literare.

reportaj

Ai noștri la Salon du livre sau... Roumanie comme vous ne l'avez jamais lue./ România, așa cum n-ați citit-o niciodată. În românește...

La Petrila s-a închis zilele trecute, din lipsă cronică de mușterii, și ultima librărie din oraș. Odată, cu vreo 30 de ani în urmă, în orașul nostru care dădea „Țării, cât mai mult cărbune!” erau trei librării. Au fost și, iată, c-au dispărut ca prin farmec. Înainte de a-și da obștescul sfârșit, jumătate din spațiul ultimei librării fusese cedat unui second hand cu haine nemțești. Second-ul mai rezistă și azi deși, în oraș, e o concurență acerbă. „Librăria noastră” era flancată, pe partea stângă, de un magazin de pâine. La dreapta erau amplasate, la parterul comercial al aceluiași bloc, o prăvălie ce confecționează coroane mortuare și de localul lui Nasser, un arab aciuat pe la noi, pe care l-a numit „Orhidea”. Acolo poți bea cea mai ieftină bere din oraș iar la prânz poți lua un meniu fix cu 12 lei. Toate afacerile descrise mai înainte se descurcă, în sensul că, încă, niciuna dintre ele n-a dat faliment. Odată, demult, la librăria căreia îi aduc, aici, un ultim omagiu, a lucrat și nevasta securistului de la mină. Mina s-a închis și omul s-a reprofilat imediat. A ajuns, cu un mic ajutor din partea prietenilor lui, un prosper agent de asigurări. După revoluție, nevastă-sa a fost lăsată la vatră, devenind casnică. Pe cele care au venit după ea, le vedeam mereu afară, la o țigară și la o cafea de-un leu pe care o luau de la aparatul din colț. Nu le deranja nimeni, niciodată. Am considerat potrivit (deși sunt conștient că o fac oarecum târziu) că ar fi vremea să plec în lume ca să mă lămuresc, cât de cât, cum de la alții se poate iar la noi nu merită nici măcar să deschizi subiectul. Mă refer, desigur, la subiectul referitor la cultură, artă & idei...

„Îmi place să hoinăresc pe marile bulevarde/ Pentru că sunt atât de multe, atât de multe de văzut...”, se confesează Yves Montand. În marele Salon du livre a fost la fel...

Salonul a fost deschis de vineri, 16 martie 2018, până luni, 19 martie 2018, la Porte de Versailles, în Pavilionul 1. Adresa exactă e Boulevard Victor, Paris, arondismentul 15. Joi, 15 martie, a fost seara oficială a inaugurării Salonului, când s-a intrat doar pe bază de invitații. Președintele Macron nu a vrut să viziteze standul rusesc din cauza otrăvirii agentul rus la Londra. Salonul parizian a ajuns la ediția 38. El a fost creat în 1981 de editorii membri înscriși în *Syndicat national de l'edition* și salonul e, după părerea organizatorilor, o manifestare literară unică în lume. În fiecare an trec pragul salonului peste 150.000 de iubitori ai lecturii. 40.000 dintre ei sunt tineri iar 20.000 sunt elevi și studenți. (Vizitatorii sub 18 ani au acces gratuit). Tariful pentru week end era de 12 euro. Pentru zilele de vineri și luni - câte 10 euro. Seniorii (+65), studenții până-n 26 de ani și persoanele handicapate plăteau doar 7 euro pe zi. Cei care voiau să participe, zi de zi, la Salon și care voiau să beneficieze și de o invitație la seara inaugurală trebuiau să achite 34 de euro. Au fost prezente peste 50 de țări iar Rusia a fost țara invitată. Sindicatul național este o asociația reprezentativă a editorilor francezi. Sunt peste 670 de editori aderenți ce adună împreună grupuri editoriale mari, mijlocii și mici. Sindicatul apără interesele editorilor, drepturile de autor, promovează diversitatea culturală, susține prețul cărții și oferă membrilor ei asistență juridică, fiscală, socială și economică. 4000 de elevi au beneficiat, cu ajutorul Centrului Național al Cărții, de ceuri pentru citit (așa numitele „Cheque lire”). Ele erau în valoare de 15 euro și acești bani puteau fi

cheltuiți doar la standurile „Livre Paris 2018”. CNL-ul (Centre National du Livre) este o instituție publică a Ministerului Culturii. „Convingerea noastră este simplă: atunci când un copil întâlnește o carte, el devine cititor. Rolul nostru este să punem la cale condițiile pentru a se produce această întâlnire”. Cuvintele acestea îi aparțin d-lui Vincent Monade, președintele CNL. CNL-ul nu face treaba asta de azi de ieri ci de mai bine de 70 de ani. Centrul ajută actorii întregului lanț al cărții: autori, traducători, editori, librari, bibliotecari și organizatori de evenimente literare. Cei care erau invitați la dezbaterile de la Salon au obținut, chiar înainte deschiderii, dreptul de a fi plătiți pentru manifestările literare ce țineau peste o jumătate de oră. În 40 de ani, la „Livre Paris” au fost peste 50 de țări invitate.

Un Salon cu dedicație: Ai noștri, cei de-acasă pentru Ai noștri, cei de la Paris.

România, în varianta livrescă, putea fi găsită la standul G85, lângă marele stand al Rusiei, țara invitată la *Salon du livre 2018*. Al nostru era un stand discret, în deplină concordantă cu felul cum e, azi, și literatura noastră în lume și, implicit, în Franța. Spațiul a fost amenajat de ICR, prin Centrul Național al Cărții și Institutul Cultural Român de la Paris. A fost, ca să explicăm ideea din titlu, un stand în care românii de acasă s-au întâlnit cu românii noștri de la Paris. Cu mici, foarte mici excepții... În prima zi de Salon, dimineața, au fost lansate, una

după alta, cartea lui Gellu Naum, „La voie du serpent”/ „Calea șarpelui” (Editions Non Lieu, 2017) și volumul omagial „Gellu Naum 100” (Editions ICR, 2015). Dodo Niță și-a lansat „Istoria benzii desenate românești” și a prezentat bd-ul „Istrati” (prima parte dintr-o excelentă bandă desenată intitulată „Vagabondul”) de Golo (Editions Actes Sud BD, 2017). La prânz, s-au lansat cărțile lui Bogdan Costin, „Un plan mortal” (Editions Autremont, 2018), Cătălin Pavel, „La septieme partie du monde” (Editions Non Lieu, 2017), „101 livres ardoises” (Transignum, 2017) de Wanda Mihuleac, „Flanerie a Sinaia”/ „O hoinăreală prin Sinaia” (Princeps Publishing, 2018), „L'ete ou maman a eu les yeux verts”/ „Vara în care mama a avut ochii verzi” de Tatiana Țibuleac (Editions des Syrtes, 2018) și cartea lui Eugen Uricaru, „Le poids d'un ange”/ „Greutatea unui înger” care a apărut la Editions Noir sur Blanc, 2017. De obicei, la prezidiu și în sală erau prezenți autorii, traducătorii, prietenii lor și cineva din personalul ICR-ului. Limba oficială a acestor manifestări românești a fost franceza. Sâmbătă dimineață, masa rotundă animată de Bogdan Ghiu („Traduction et anthropologie de la reconnaissance”) i-a avut ca invitați pe Vintilă Mihăilescu, Florica Courriol, Jean Louis Courriol și Magda Cârnelci. La un moment dat, realizând faptul că toată lumea prezentă era formată din români sau din excelenți traducători din și în limba română, moderatorul a vrut s-o dea pre dulcele grai de-acasă. A protestat doar invitata noastră, Agnes Lanchon, o strălucită graficiană din Franța, care a zis că ea n-o să mai înțeleagă nimic din respectiva masă rotundă. A urmat o altă masă rotundă („Litterature Jeunesse: ecrire et illustrer pour les enfants”) care a fost animată de Aida Vâlceanu. Invitați erau Ramona Bădescu (a nu se confunda cu...), Cristina Andone, Victoria Pătrașcu și două franțuzoaice. Și cu a noastră - trei. Poezia română în limba franceză publicată la Editura Vinea a cuprins mai multe volume semnate, printre alții, de Nicolae Țone, Daniel Corbu, Miron Kiropol, Nichita Stănescu, Aura Christi și Lucian Vasiliu, A moderat Nicolae Țone. Aurora Cornu a fost prezentă cu „Fugue roumaine vers le point C” (Ați citit bine, nu e vorba de punctul G...) Duminică a fost lansate „Le journal de Dracula” de Marin Micu (Xenia Editions, 2017) și varianta franceză a cărții lui Bogdan Teodorescu, „Dictatorul care nu voia să moară” (Editions Agullo, 2018). Louis Monier și Basarab Nicolescu au scris, împreună, un volum intitulat „Les Roumains de Paris” (Editions Michel de Maule, 2017), un ghid

foarte util pentru românii din țară aflați, în trecere, prin Paris. (Să ne-nțelegem, nu a fost și cazul nostru, Ioan Lascu și subsemnatul, care am stat la un hotel aflat chiar în apropierea Salonului.) Doina Lemny și-a prezentat două cărți menite să intereseze, din start, publicul francez fiindcă îl aveau ca subiect pe Constatin Brâncuși. E vorba de un volum de corespondență între sculptorul nostru și Marcel Duchamp iar al doilea se referea la o iubire bizară: „Brancusi et Marthe ou l'histoire d'amour entre Tantan et Tonton”. Savastie Baștovoi ne-a oferit varianta franceză a cărții sale intitulată „Învățăturile unei foste prostituate către fiul său handicapat” iar o franțuzoaică, Isabelle Scherer, ne-a povestit despre „La fuite des poulets roumains” (Librinova, 2017). Lucian Blaga a fost tradus de Jean Poncet cu „Pașii profetului”/ „Les Pas du prophete” într-o coproducție girat[de două case de editură: una românească (Școala Ardeleană) și alta franțuzească (Jacques Andre Editeur).

Ionesco, Cioran & Eliade, în minunate forme fără fond. O poză faimoasă și atât...

Am trecut mai sus, între paranteze, numele editorilor care i-au publicat pe ai noștri. O să întregim, acum, tabloul cu: Edition rue d'Ulm, Diletca, Fage și Jacqueline Chambon. Sunt, desigur, edituri stimabile dar fără mare vizibilitate în spațiul cultural francez. Avem o mână de excelenți traducători precum soții Courriol, Rodica Baconsky, Sebastian Reichmann, Petre Răileanu, Marily Le Nir, Philippe Loubiere, Alina Pelea dar minunata lor muncă nu e valorificată în mod superior pe marea piață a cărții din Hexagon. Luni, la spartul târgului, a fost programată o întâlnire între editorii francezi și români. Noi așteptăm cu mare interes o viitoare dezbateră între marii editori francezi și marii editori români. Atunci o să simțim și noi că ne-am calificat în Primăvara europeană a culturii. Până atunci o să ne tânguim între noi, cei de pe malurile Dâmboviței, Someșului și Bahluiului cu cei mai norocoși dintre noi, românii de pe Sena. Publicul nostru, la salonul parizian, era în comparație cu standurile lor (unde se formau, la sesiunile de autografe, niște cozi interminabile) ca cel de la un meci discret, din play out- ul românesc, dintre Chiajna și Voluntari. Statisticile ne indică faptul că cele două joacă pe prima scenă fotbalistică a țării dar spectatori

(continuare în p. 31)